

[Hanne Reintoft.]

merhusområder anlægges ofte uden særlig eftertanke og uden sans for at bevare de naturværdier, man oprindeligt har søgt ud efter.

De, der er allerdårligst stillet i forsøgene på at bevare kontakt med naturen og få tilstrækkeligt med sol og frisk luft, er de befolkningsgrupper, der er henvist til offentlige, utilstrækkelige transportmidler. Hvis det endelig lykkes for dem at komme ud, er de henvist til de overfyldte og ofte triste badestrande og skove, der er udlagt som offentligt tilgængelige. Det er derfor på høje tid, der åbnes adgang for befolkningen til strande, skove og udyrkede arealer. For øjeblikket er det kun en forsvindende lille procentdel af vore strandarealer, der er tilgængelige, hvis man ikke er ejer. Og jeg må sige, at det er svært at se nogen som helst rimelighed i forslag om statens pligt til eventuelt at overtage ejendom, hvis der er under 100 m til strandarealet. I det hele taget er det karakteristisk for denne lovgivning, at den på ingen måde tør gribe om de problemer, som den private ejendomsret giver, og grundlæggende stille naturen til rådighed for den befolkning, der unægtelig skulle have førsteprioritet i den.

Hele erstatningsspørgsmålet kan heller ikke findes at være løst i tilstrækkeligt omfang. Ganske vist omtales det i betænkningen, at der må antages at være politisk uvilje mod eventuel spekulationsgevinst ved erstatningssagerne, men lovforslaget synes ikke i tilstrækkeligt omfang at imødegå mulighederne for en sådan spekulation. Flere sager har jo også i de senere år tydeligt vist, at det i visse situationer kan betale sig at overtræde fredningsbestemmelserne og derpå tage den bod, der nu måtte blive pålignet én, fordi gevinsten ved overtrædelse af bestemmelsen er langt større end boden.

Det er nyttigt, at der kommer en bestemmelse om, at offentlige anlæg skal placeres, så de ikke virker skæmmende. Mange offentlige anlæg, f. eks. kraftværker, har allerede virket stærkt skæmmende i landskabet. Eksempler kan nævnes både fra Isefjord og nord for Århus.

Den følgende bestemmelse om, at oplagspladser osv., der ikke er erhvervsøkonomisk

nødvendige, kun må etableres med fredningsplanudvalgets samtykke, er derimod ikke tilstrækkelig. Det er vigtigt, at bestemmelsen om de offentlige anlæg får en udformning, så den ikke kan fraviges, men der burde også være bestemmelser om, at oplagspladser o. lign., der er nødvendige, skulle underkastes en eller anden form for undersøgelse, inden de etableres, da vi har mange eksempler på, at siloer og sådan noget er skudt op på steder, hvor deres virkning har været af særdeles ødelæggende karakter for landskabets skønhed. Fredningsmyndighederne må både kunne hindre dette og bistå med vejledning, og jeg tror også, at dette burde gælde nødvendige erhvervsvirksomheder, der tit placeres på en sådan måde, at de virker ødelæggende for landskabet, mens man med ganske få hensyn måske kunne have placeret dem anderledes.

Også jeg må udtrykke min glæde over, at benzinstationer skal have fredningsplanudvalgets accept, inden de opføres, især hvis det bliver gennemført, at man kun giver tilladelse til absolut nødvendige opførelser. For øjeblikket bygges der jo af mere eller mindre hæsleg karakter næsten alle vegne i vort landskab.

Den fri adgang til skov er jo ikke alene begrænset til skove af en vis minimumsstørrelse, men også de skovarealer, der er udlagt til militært formål, er undtaget. Må jeg endnu en gang beklage, at store, naturskønne og for befolkningen meget vigtige og værdifulde arealer i perioder henligger uanvendelige og ødelagte på grund af militært brug. Dette foregår ikke udelukkende i tyndt befolkede egne, men oven i købet i nogle af de tættest befolkede steder på Sjælland, i skove, der er kendt for deres naturskønhed og rekreative værdi som f. eks. Jægersprissskovene.

Ingen kan have noget at indvende mod naturparker, tværtimod. Det, man kan frygte, er, at planlægningen af disse vil blive en slags sovepude, så landskabet lige så stille ødelægges, inden parkerne tilrettelægges. Jeg må også i denne forbindelse påtale, at de beløb, der er tænkt stillet til rådighed, er ganske utilstrækkelige.

Alt i alt må lovforslaget betragtes som nødvendigt, men utilstrækkeligt, og man må håbe på, at man i udvalgsarbejdet vil